

Kérdőív az Egészségügyi KFI stratégiai tervdokumentum elkészítéséhez

A kérdőív célja, lebonyolítása, dokumentálása, a megkérdezendők köre

Az kérdőív célja a 2014-2020 programozási időszak fejlesztési támogatásainak felhasználását megalapozó egészségügyi stratégiák közül, az Egészségügyi ágazati stratégia: Egészséges Magyarország 2014-2020 részeként, az **Egészségügyi KFI** stratégiai tervdokumentum előkészítése során megismerni az egészségügyi kutatás, fejlesztés és innováció érdekeltjeinek véleményét, és kapcsolódó javaslatait

- Magyarország Egészségügyi KFI potenciáljáról, jellemző problémáiról, az egészségügyi KFI helyzetelemzéséről, kitörési irányainak megfogalmazásáról
- az Egészségügyi KFI nemzeti és nemzetközi kapcsolatrendszeréről,
- Magyarország számára innovációs célra jelenleg rendelkezésre álló strukturális alapok és az Innovációs Alap felhasználásáról, e források menedzseléséről,
- a jövőben követendő fejlesztési irányokról, prioritásokról,
- a jövőben alkalmazni javasolt eszközökről.

Egészségügyi KFI stratégiai tervdokumentum előkészítését az online kérdőív kitöltésével és ezt követően egyeztetések során folytatjuk le, Magyarország legfontosabb KFI szereplői között az alábbiak szerint:

- 4 orvosi egyetem
- MTA orvosi osztály
- MOTESZ
- ELTE
- NIH
- MAGYOSZ
- Intézmények
- ETT
- GYEMSZI – ESKI
- Területi kórházak
- MAG ZRt
- OTKA
- vállalatok
- vállalkozások
- egyéb szervezetek

Dokumentálás:

- az egyes kérdőívek összefoglalása
- az interjúk tapasztalatainak összegzése

Kérdőív-lap

1. Általános adatok

Intézmény neve:	Magyar Innovációs Szövetség
Címe:	1036 Budapest, Lajos utca 103.
Válaszadó neve, beosztása, elérhetősége:	Dr. Greiner István, ált. elnökhelyettes

a.) Vállalkozás esetén:

A vállalkozás létszáma 2012-ben. Kategóriák:

- 0-9 fő
- 10-49 fő
- 50-249 fő
- 250 főnél több, illetve nem KKV

Induló vállalkozás? Igen, nem.

Főként milyen földrajzi térséget fed le a vállalkozás működése?

- csak az adott régió,
- csak hazai,
- exportál,
- hazai kutatóegyetemmel, kutatóintézettel együttműködik,
- határon átnyúló interregionális együttműködés,
- más nemzetközi együttműködésben részt vesz.

b.) Kutatóintézet vagy egyetem esetén:

A megkérdezett intézmény típusa:

- felsőoktatási intézmény,
- akadémiai kutatóközpont/ intézet,
- ágazati kutató intézet,
- egyéb:.....

c.) Egyéb szervezet esetén:

A szervezet jogi formája:

- gazdasági társaság,
- ezen belül non-profit gazdasági társaság
- alapítvány,
- ezen belül közhasznú,
- kiemelten közhasznú,
- közalapítvány,
- kamara,
- egyesület,
- szakmai szövetség,
- platform,

egyéb, és pedig:

2. Kérdések

Az Egészségügyi KFI stratégiai tervdokumentum hat tématerületet foglal magában, amelyek köré a kérdőív kérdései épülnek. A következő tématerületekkel kapcsolatban várjuk észrevételeiket, javaslataikat az alábbi kérdések mentén.

- **klinikai kutatások**
- **népegészségügy**
- **környezet-egészségügy**
- **az egészségügyi ellátórendszer szervezése**
- **az egészségügyi rendszer kutatása**
- **intézményi kutatások**

2.1. Miben látja egy fenti terület/a fenti területek erősségeit, illetve lehetőségeit?

E kérdéssel elsősorban arra keressük a választ, hogy ma Magyarországon mely területeken van versenyelőny, és hol járunk élen a kutatási eredményeinek hasznosításában?

Az adott ágazat említésén túl, annak indoklása is nagyon fontos (pl. erős nagyvállalat jelenlét, erős KKV-szektor említésére, vagy más régiós erősség kiemelése). Amennyiben lehetséges konkrét szakterületek megjelölése.

A klinikai kutatások területén, habár versenyelőnnyel nem rendelkezünk, a meglévő tudásbázis, az emberi erőforrás és a világos szabályozási környezet együttesen az átlag alatti költségekkel jó kilátásokkal kecsegtethet. Természetesen ezzel párhuzamosan kell megtennie az intézményi kutatásoknak is, lehetővé téve a szinergia megjelenését. Másképpen kifejezve, a gyakorló klinikai innovációnak az elméleti tudásbázissal együtt kell működnie.

A közegészségügyi rendszer jelen visszafogott állapotában tág teret ad a fejlődésnek, kicsiny befektetéssel is jelentős előrelépést lehet elérni.

Sajnos az ellátórendszer szervezésében a lehetőségek nem innováció centrikusak, inkább szervezéstechnikai megoldás jellegűek, így habár a hiányosságok (pl. betegutak) jól érzékelhetők, Szövetségünk véleményezési kompetenciája korlátozott.

Jelen véleményezés csak a fenti szűken értelmezett egészségügyi területtel foglalkozik, habár az egészségügy egyéb területein (gyógyszer K+F, orvosi eszközök, tesztrendszerek) összemérhető, ha nem nagyobb, lehetőségeket látunk.

2.2. Mely területeken lát gyengeségeket, felszámolandó hiányosságokat, illetve hol jelennek meg a területeket érintő veszélyek?

E kérdéssel elsősorban arra keressük a választ, hogy hol lát problémákat a magyarországi egészségügyi KFI versenyképességében, fejlődési lehetőségeiben, miben látja a relatív elmaradottságot, és ennek okait. Melyek gyengeségei, valamint hogy melyek azok a veszélyek, amelyek negatívan hatnak a teljesítményre.

A területeken lévő veszélyek közül kiemelném a kiművelt agyak elvándorlását, a praktizáló orvosok bevonásának nehézségeit (pedig tapasztalataik elengedhetetlenek) és a legfontosabb veszély talán a kezelési sémák rigidde válása, az átlagbetegben gondolkodás és az ettől eltérő megoldások finansziális büntetése. Ma, amikor egyes országokban már a személyre szabott orvoslás is támogatott, nálunk még gyerekcipőben jár az egyéni, eltérő kezelés befogadása a társadalombiztosítási rendszerbe. Ha ezen a területen a helyzet nem változik, akkor a szakmai lemaradás behozhatatlanná fog válni. Veszélyként értékeljük továbbá, hogy a tartós forráskivonás miatt az egészségügyi ellátás tartalékai eltűntek, a

minőség pedig a kívánatos szint alatt van. Ezen túlmenően a mindennapi pénzügyi gondok ellehetetlenítik, hogy bármilyen innovációs tevékenység megfelelően folyjon.

2.3. Milyennek látja Magyarország innovációs, együttműködési kapcsolatait más országokkal, illetve határon átnyúló, európai partnerekkel az egy/egy terület/területeket illetően?

E kérdésnél a hazai régió túl és a nemzetközi innovációs kapcsolatok jellemzőire keressük a választ. Egy-egy jellemző, jó példát fennálló kapcsolatokra tud-e példát mondani?

A kapcsolati rendszer jellemzőiről adatok hiányában nem tudunk véleményt nyilvánítani.

2.4. Meg tudná fogalmazni (az) egy/egy terület/területek jövőképét 2020-ig? Melyek azok az adott területen belül megvalósítandó, mérhető célok?

Reális, a valós helyzetből kiinduló, az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és a lehetséges veszélyeket figyelembe vevő jövőkép megfogalmazását várjuk.

Miben látja a piacképes stratégia kialakítását?

Miben látja az eredményorientált innovációs modellt?

Szövetségünk a jelenlegi innovációs stratégiával kapcsolatban is számos kérdőjelet fogalmazott meg, melyek a releváns állásfoglalásokban a Szövetség honlapján megtalálhatóak. Mindenképpen fontosnak tartjuk ezen vélemények figyelembe vételét a szakterületi részstratégia kidolgozásakor, még akkor is, ha nem épültek be az átfogó stratégiai dokumentumba. A hatékony innováció két fontos ismervét fokozottan kellene alkalmazni az egészségügy területén. Az egyik az akadémiai és az ipari, alkalmazói szféra együttműködése. Ezen a területen, ahol a szolgáltatók (klinikák) és az egyetemek kapcsolata ilyen szoros, meg kell tudni valósítani a három oldal érdekeinek együttes figyelembevételét és tudásbázisának összeillesztését az eredményesség növelésére.

A másik fontos elem a kritikus kutatói tömeg meghaladása. A magyar innovációs aktivitás egyik gyenge pontja a fragmentáció, azaz a túl sok projekt, egyenként alacsony kutatói-fejlesztői létszámmal. Mindenképpen fókuszálni kellene a stratégiában arra a feladatra, hogy nagyobb létszámú csoportok dolgozzanak egy-egy kiemelt témán, melyek fejlődésének sebessége csak így lehet biztosított. A lassan előrejutó témák sorsa az lesz, hogy a cél elérése előtt azokat az idő meghaladja.

A mérhető célok kialakításához, a számszerű eredmények megadásához Szövetségünknek jelenleg nem áll rendelkezésére elegendő információ.

2.5. Milyen fejlesztési prioritásokat tart fontosnak? Melyek a szükséges beavatkozási területek és eszközök egy területet/egy területet illetően?

Milyen fejlesztési prioritások javasoltak kijelölésre? Kérjük az orientáció érdekében, választát indokolja meg az alábbiak mentén.

- Az egészségügyi KFI ágazaton belül mely területeket kellene fejleszteni?
- Törekedjünk a tudásbázisok (egyetem, kutatóintézet) kutatásainak támogatására?
- Fejlesszük az innovációs hálózati együttműködések, klasztereket, a kutatás-vállalkozás együttműködési kapcsolatait?
- Fejlesszük-e valamely vállalatcsoportot, kategóriát? Nagyvállalatokat, vagy inkább a KKV-kat? Az indulókat, vagy a már bizonyítottakat?
- Ösztönözzük-e a nemzetközi innovációs együttműködések (közös projektekkkel, technológiai transzfer erősítésével)?

- Fontosnak látja-e a társadalmi innováció, illetve a szervezeti/szervezési innováció ösztönzését?

Az egészségügyi innováció területén a projektek igen eltérő tőkeigénnyel rendelkezhetnek. Nyilvánvaló, hogy a nagyvállalatok hatékony támogatása nélkül a gyógyszer K+F eredményessége alacsony lehet. Fontos továbbá az orvosi és gyógyászati eszközök, és a tesztkészülékek innovációjával foglalkozó kkv-k munkájának ösztönzése is. Ezeket a támogatásokat azonban az ipari innováció támogatásának formájában kell megoldani, az egészségügyi innovációs stratégiának inkább megerősítésképpen kellene ezt tartalmaznia.

Ugyanakkor a fejlesztésekben az egészségügyi szektor szereplői szolgáltatóként és K+F társszervezetként folyamatosan jelen vannak. Ennek a feladatnak a megtámogatása, bővítése nagyon fontos. Ilyen értelemben a klinikai és az akadémiai kutatások kell, hogy prioritást kapjanak azért, hogy a potenciális ipari fejlesztések megfelelő bemenethez jussanak. Ezekben az alap- és alkalmazott kutatási feladatokban szükséges a nemzetközi együttműködések kialakítása és támogatása az MTA-val közös elképzelések alapján.

2.6. A 2.5. kérdésre adott válaszában szereplő célok megvalósításához melyek a szükséges személyi, tárgyi, szakmai, anyagi és szervezeti feltételei?

A közigazgatási feltételek nyilvánvalóak. Az akciók végrehajtásához szükséges személyi feltételek biztosítása a jelzett időtartamban az MTA támogatásával folyó kutatói hazatelepülésekkel oldható meg a legkönnyebben, illetve a releváns felsőoktatási intézmények oktatási tevékenységének zavartalansága még a minimálisan szükséges peremfeltétel. Az egészségügyi kutatások eszközigényesek, ezek beszerzése ÉS működtetése fontos és drága feladat, amiben a kutatóhelyeket nem lehet magukra hagyni. Kiemelném, hogy az akadémiai és az ipari szféra együttműködése továbbra is fontos kérdés, ennek támogatására a stratégiában is gondot kell fordítani.

2.7. Milyen területeken látja fontosnak a fejlesztési szakpolitikai eszközök alkalmazását, beavatkozási intézkedések (pl. pályázatok) kezdeményezését?

Kérjük az orientáció érdekében, válaszát indokolja meg a lehetséges szakpolitikai eszközök területei mentén:

- Innovációs klaszterek fejlesztése
- A kutatási pályázati rendszer reformálása
- Innovációösztönző üzleti környezet kialakítása és megerősítése a kkv-k számára
- Vonzó regionális kutatási infrastruktúra, kompetencia és kiválósági központok, valamint tudományos parkok meghonosítása, megerősítése
- Egyetemek, kutató központok és vállalatok közötti kooperáció erősítése
- Kulcs alaptermotechnológiák (key enabling technologies) fejlesztése
- Kulturális és kreatív iparágak fejlesztése
- Nemzetköziesítés elősegítése, határokon átnyúló, európai partnerségek ösztönzése
- Pénzügyi eszközök (financial engineering instruments)
- Innovációs ösztönzés a közbeszerzések alkalmazásával
- Zöld innováció ösztönzése
- Társadalmi innováció ösztönzése

Erre a kérdésre az előző válaszokban már kitértünk, további részletezését, vagy azok újbóli indoklását nem tartjuk szükségesnek.

2.8. Hogyan képzelné el a célok megvalósítását, nyomon követését? Alá tudná támasztani output indikátorokkal az értékelés alapelveit és rendszerét?

Minden körülmények között fontos a helyes indikátorok megtalálása, ebben az egészségügyi specialisták bevonását tartanánk szükségesnek. Ugyanakkor az általános indikátorok (kutatói létszám alakulása, publikációk, szabadalmi bejelentések száma) sem elhagyhatóak.

2.9. Értékelje az egészségügyi KFI fejlesztésére rendelkezésre álló forrásokat (pl. ÚSZT, ERFA, ESZA, TÁMOP, stb.)!

Megfelelőek-e a rendelkezésre álló források mind irányultságukban, a pályázati célokban, mind a konstrukciók tartalmában, követhetőségében, összegükben?

A jelenlegi eszközrendszer megfelelően heterogén a fenti célok eléréséhez, összecszerúságában azonban, természetesen, indokolt emelkedés szükséges.

2.10. Az egészségügyi KFI fejlesztésére rendelkezésre álló források (pl. ÚSZT, ERFA, ESZA, TÁMOP stb.) irányultságát, pályázati céljait, jellemzőit hogyan javasolja módosítani a jövőben?

Nem tudunk arról, hogy az **egészségügyi KFI fejlesztésére rendelkezésre álló források lennének**, eddig mindig az "általános" pályázatok között indultak tagszervezeteink.

2.11. Értékelje az egészségügyi KFI rendelkezésre álló forrásokat meghatározó és menedzselő rendszer működését.

Miben látja a rendszer pozitív oldalát, illetve hiányosságait? Hogyan oldaná fel ezeket? Hogyan tehető hatékonyabbá a rendszer?

--

2.12 Egyéb észrevételei, javaslatai.